

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень прав дитини при формуванні та реалізації державної політики щодо охорони дитинства», внесений народним депутатом України Сушком П. М. (реєстр. № 13690 від 25.08.2025)

Комітет на засіданні 01 вересня 2025 року (протокол № 240), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 27 серпня 2025 року (електронна картка документа (1982953), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень прав дитини при формуванні та реалізації державної політики щодо охорони дитинства», внесений народним депутатом України Сушком П. М. (реєстр. № 13690 від 25.08.2025).

Відповідно до частини третьої статті 89 Конституції України, частини першої статті 1, частини першої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини першої статті 87 Регламенту Верховної Ради України, Верховна Рада України для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, утворює тимчасові слідчі комісії, якщо за це проголосувала не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України.

Комітет зазначив, що вимоги до складу тимчасової слідчої комісії визначені положеннями статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частинами другою – п'ятою, сьомою та восьмою статті 85, частинами другою та третьою статті 87 Регламенту Верховної Ради України.

Так, кількісний склад тимчасової слідчої комісії формується з урахуванням принципу пропорційного представництва депутатських фракцій (депутатських груп). Пропозиції щодо кількісного та персонального складу тимчасової слідчої комісії подаються депутатськими фракціями (депутатськими групами) у п'ятиденний строк з дня направлення до них звернення ініціатора (ініціаторів) утворення тимчасової слідчої комісії. У складі тимчасової слідчої комісії може

бути представлено не менш як по одному народному депутату України від кожної депутатської фракції (депутатської групи). Якщо депутатська фракція (депутатська група) не запропонувала у встановлений строк представників для роботи в тимчасовій слідчій комісії, то комісія створюється без участі представників цієї депутатської фракції (депутатської групи).

Верховна Рада України у постанові про утворення тимчасової слідчої комісії визначає, зокрема, назву тимчасової слідчої комісії, її завдання і коло питань, що підлягають розслідуванню, кількісний і персональний склад тимчасової слідчої комісії, голову та заступника голови тимчасової слідчої комісії. На посаду голови тимчасової комісії не може бути обраний голова комітету. Голова тимчасової слідчої комісії, заступник голови та секретар комісії не можуть бути членами однієї депутатської фракції (депутатської групи).

Секретар тимчасової слідчої комісії обирається на першому засіданні тимчасової слідчої комісії із числа її членів шляхом таємного або відкритого голосування більшістю народних депутатів України від складу тимчасової слідчої комісії, затвердженого Верховною Радою України.

Положеннями частини восьмої статті 4 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини першої статті 14 Закону України «Про статус народного депутата України», частини сьомої статті 87 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що народний депутат України за погодженням з відповідною депутатською фракцією може бути обраний членом не більше двох тимчасових слідчих комісій.

1. Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 13690) Комітет зазначив таке.

1.1. Згідно з назвою та пунктом 1 проекту Постанови пропонується утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень прав дитини при формуванні та реалізації державної політики щодо охорони дитинства (далі – Тимчасова слідча комісія).

Своєю чергою, основними завданнями Тимчасової слідчої комісії, відповідно до пункту 2 проекту Постанови, пропонується визначити:

«1) розслідування фактів жорсткого поводження та насильства над дітьми, встановлення причин, що їм сприяли, оцінка дієвості реагування на такі факти з боку посадових осіб органів і служб у справах дітей, стану забезпечення міжвідомчої взаємодії у процесах виявлення, відібрання дитини у випадках загрози її життю та здоров'ю та подальшого її захисту;

2) аналіз ефективності заходів щодо протидії та профілактики безпритульності і бездоглядності дітей, запобіганню правопорушень серед дітей;

3) вивчення діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо забезпечення найкращих інтересів дитини при формуванні та реалізації державної політики у сфері охорони дитинства, зокрема, при виконанні програм, стратегій та проєктів, спрямованих

на підтримку сім'ї та дітей;

4) перевірка повноти обліку та законності використання даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які можуть бути усиновлені, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

5) підготовка висновків і пропозицій щодо удосконалення законодавства та політики у сфері охорони дитинства та захисту прав дитини».

Комітет зауважив, що з метою дотримання принципу правової визначеності, як одного із елементів конституційного принципу верховенства права, забезпечення чіткості, зрозумілості та однозначності положень проекту Постанови, в частині меж предмета розслідування утворюваної Тимчасової слідчої комісії, назву, пункти 1 та 2 проекту Постанови варто викласти в такій редакції:

назва:

«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих порушень прав дитини при формуванні та реалізації державної політики у сфері захисту прав дітей, соціальної підтримки сімей з дітьми, розвитку сімейних форм виховання та усиновлення»;

пункт 1:

«1. Утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування фактів можливих порушень прав дитини при формуванні та реалізації державної політики у сфері захисту прав дітей, соціальної підтримки сімей з дітьми, розвитку сімейних форм виховання та усиновлення (далі – Тимчасова слідча комісія)»;

пункт 2:

«2. Визначити основними завданнями Тимчасової слідчої комісії:

1) розслідування фактів жорстокого поводження з дітьми та насильства стосовно дітей, встановлення причин, що їх зумовили;

2) оцінювання дієвості реагування та міжвідомчої взаємодії посадових осіб органів і служб у справах дітей щодо фактів жорстокого поводження з дітьми та насильства стосовно дітей, відібрання дитини у разі загрози її життю чи здоров'ю, захисту дітей, постраждалих від насильства;

3) аналіз ефективності заходів щодо протидії та профілактики безпритульності і бездоглядності дітей, запобігання правопорушенням, що вчиняються дітьми;

4) вивчення діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо забезпечення найкращих інтересів дитини при формуванні та реалізації державної політики у сфері захисту прав дітей, соціальної підтримки сімей з дітьми, розвитку сімейних форм виховання та усиновлення, зокрема при виконанні стратегій, програм і проектів, спрямованих на підтримку сім'ї та дітей;

5) перевірка повноти обліку та законності використання відомостей про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які можуть бути усиновлені, та дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

6) підготовка висновків і пропозицій щодо удосконалення законодавства

та державної політики у сфері захисту прав дітей, соціальної підтримки сімей з дітьми, розвитку сімейних форм виховання та усиновлення».

Крім цього, у пункті 5 проекту Постанови прізвища народних депутатів України мають бути записані в називному відмінку.

2. Щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової слідчої комісії Комітет зазначив таке.

2.1. До проекту Постанови додані копії звернень ініціатора утворення Тимчасової слідчої комісії до всіх депутатських фракцій, депутатських груп у Верховній Раді України.

Своєю чергою, згідно з пропозиціями депутатських фракцій, депутатських груп та позафракційного народного депутата України, що додані до проекту Постанови, пропонується обрати до персонального складу Тимчасової слідчої комісії таких народних депутатів України:

від депутатської фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»:

Арсенюка Олега Олексійовича,
Брагара Євгенія Вадимовича,
Борзову Ірину Наумівну,
Вінтоняк Олену Василівну,
Гринчук Оксану Анатоліївну,
Дирдіна Максима Євгеновича,
Літвінова Олександра Миколайовича,
Ляшенко Анастасію Олексіївну,

Сушка Павла Миколайовича – головою Тимчасової слідчої комісії;

від депутатської групи «ДОВІРА» – Білозір Ларису Миколаївну – заступником голови Тимчасової слідчої комісії;

від депутатської групи «Партія «За майбутнє» – Торохтія Богдана Григоровича;

від депутатської групи «Платформа за життя та мир» – Павленка Юрія Олексійовича;

від депутатської групи «Відновлення України» – Приходько Наталію Ігорівну;

від позафракційних народних депутатів України – Микишу Дмитра Сергійовича.

Комітет зазначив, що від депутатських фракцій ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ», політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» та Політичної Партії «ГОЛОС» пропозицій щодо кількісного та персонального складу утворюваної Тимчасової слідчої комісії не надійшло і у проекті Постанови представники цих депутатських фракцій відсутні.

2.2. Відносно обрання до складу Тимчасової слідчої комісії позафракційного народного депутата України Микиши Д. С. Комітет зазначив,

що Комітет неодноразово у своїх висновках на проекти постанов Верховної Ради України про утворення тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій привертав увагу до того, що обрання позафракційного народного депутата України до складу тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій законодавчо не передбачено.

Водночас відповідно до положень частини першої статті 26 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат України не може бути обмежений у своїх повноваженнях.

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень прав дитини при формуванні та реалізації державної політики щодо охорони дитинства», внесений народним депутатом України Сушком П. М. (реєстр. № 13690 від 25.08.2025), і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України, відповідно до пункту 8 частини четвертої статті 20 та частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України, розглянути його з урахуванням зауважень та пропозиції Комітету щодо нової редакції назви, пунктів 1 та 2 проекту Постанови, викладених у висновку Комітету, та визначитися шляхом голосування щодо цього проекту Постанови.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО

